

Občina Lovrenc na Pohorju

Spodnji trg 8

2344 Lovrenc na Pohorju - SI

Datum: 20.03.2023

ZADEVA: ELABORAT O OBLIKOVANJU CENE IZVAJANJA STORITEV OBVEZNE JAVNE SLUŽBE OSKRBA S PITNO VODO TER PRIPADAJOČE OMREŽNINE ZA UPORABO JAVNIH INFRASTRUKTURNIH OBJEKTOV IN NAPRAV V OBČINI LOVRENC NA POHORJU ZA LETO 2023

PRAVNA PODLAGA: Zakon o javnih financah /ZJF/ (Uradni list RS, št. 11/11, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US), Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Ur.l.RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPP0, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40), Zakon o varstvu okolja /ZVO-1/ (Ur.l.RS, št. 39/06, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09– ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20 in 44/22-ZVO-2), Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur.l.RS, št.87/12,109/12, 76/17 in 78/19 in 44/22-ZVO-2)

PREDLAGATELJ: Izvajalec javne službe - Režijski obrat Lovrenc na Pohorju
PRIPRAVLJAVCI: Inštitut IRIS Maribor - dr. Žan Jan Oplotnik, univ. dipl. ekon.

1

Povzetek pomembnejših sestavin elaborata za namene poročanja
glede na 15.čl. Uredbe (Ur.l.RS, št.87/12,109/12, 76/17 in 78/19 in 44/22-ZVO-2) – za preteklo obdobje

Cena storitve izvajanja javne službe v letu 2022			
Potrjena cena	Subvencija v %	Zaračunana cena	Obračunska cena
0,6663 €/m ³	27,28%	0,4845 €/m ³	0,7194 €/m ³

Cena javne infrastrukture – omrežnina v letu 2022			
Velikost priključka	Potrjena v €	Subvencija v %	Zaračunana v €
DN ≤ 20	6,3200	67,67%	2,0432
20 < DN < 40	18,9600	86,36%	2,5857
40 ≤ DN < 50	63,2000	83,89%	10,1804
50 ≤ DN < 65	94,8000	86,62%	12,6842
65 ≤ DN < 80	189,6000	93,31%	12,6842
80 ≤ DN < 100	316,0000	95,19%	15,1909
100 ≤ DN < 150	632,0000	77,77%	140,5097
DN ≤ 150	1.264,0000	77,85%	280,0096

Količina opravljene storitve javne službe v letu 2022	97.081 m ³
Vrednost opravljene storitve javne službe v letu 2022	69.839 €
Število uporabnikov javne službe v letu 2022	971 priključka

1 Uvodna pojasnila in stanje na področju izvajanja obvezne gospodarske javne službe

V skladu z zakonodajo, so za izvajanje lokalnih obveznih gospodarskih javnih služb na svojem območju pristojne občine oziroma lokalne skupnosti. Občina v tem okviru uredi izvajanje obvezne gospodarske javne službe v eni izmed dopuščenih in možnih oblik, ki jih določa tudi Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPP0, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40) in sicer bodisi v obliki režijskega obrata, kot javno podjetje ali skozi podelitev koncesije in prepustitev izvajanja javne službe zasebnemu sektorju. Navedene tri oblike izvajanja obveznih gospodarskih javnih služb so edine možne oblike izvajanja, kar pomeni, da se mora lokalna skupnost oziroma občina opredeliti znotraj navedenih možnosti, kako bo izvajala svoje pristojnosti s tega področja. V preteklosti je bilo izvajanje marsikatere obvezne gospodarske javne službe prepuščeno zunanjim zasebnim izvajalcem zgolj preko javno-naročniškega razmerja, torej z zbiranjem ponudb in podpisom (običajno kratkoročne) pogodbe o izvajanju javne službe ali upravljanju z infrastrukturnim omrežjem po katerem se izvaja javna služba. Takšna oblika izvajanja z današnjo zakonodajo ni dopustna in zato so morale občine izvajanje teh javnih služb in upravljanje z infrastrukturo po kateri se izvajajo te javne službe v občini, urediti na enega izmed načinov kot navedeno zgoraj.

Občina Lovrenc na Pohorju se je v okviru izvajanja obvezne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v preteklosti odločila, da bo to javno službo opravljala preko lastnega režijskega obrata. Prednost občinskih režijskih obratov je v tem, da občina tako bolje nadzoruje stroške izvajanja posamezne lokalne gospodarske javne službe, prav tako pa se ti lahko tudi zmanjšajo, saj se precej splošnih / posrednih stroškov porazdeli v obliki internih stroškov znotraj občine. Slaba stran takšnega izvajanja je, da občine običajno ne razpolagajo z vsemi potrebnimi sredstvi in resursi za izvajanje javne službe in morajo del storitev izvajanja naročati pri zunanjih podizvajalcih, ki potem proti plačilu izvajajo potrebne storitve za režijski obrat. V okviru izvajanja javne službe znotraj režijskega obrata je ena izmed obveznosti slednjega tudi priprava letnega poročila izvajanja v obliki t.i. *Elaborata o oblikovanju cene izvajanja storitev obveznih javnih služb oskrbe s pitno vodo ter tej pripadajoče omrežnine za uporabo javnih infrastrukturnih objektov in naprav*. Elaborat je kot obvezen dokument predpisan v *Uredbi o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja* (Ur.l.RS, št.87/12,109/12, 76/17 in 78/19 in 44/22-ZVO-2) – v nadaljevanju krajše **Uredba**, ki jo je sprejela Vlada RS z namenom ureditve področja oblikovanja cen storitev na področju izvajanja obveznih gospodarskih lokalnih javnih služb varstva okolja. Uredba določa metodologijo za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja ter ukrepe in normative, povezane z obračunom cen storitev javnih služb njihovim uporabnikom. Ob prvi potrditvi cene in omrežnine, izvajalec javne službe predloži elaborat v potrditev pristojnemu občinskemu organu, slednji pa na tej podlagi odloči o potrditvi cene ter jo uveljavi s sklepom skupaj z morebitno subvencijo za tekoče poslovno leto. *Pristojni občinski organ Občine Lovrenc na Pohorju je ceno prvič potrdil v juniju leta 2013 in jo tudi uveljavil, nato pa določil še pripadajočo omrežnino in subvencijo za negospodarske uporabnike, ki jo je uveljavljal tudi naslednjih letih*. Uredba nadalje pravi, da se cena opravljanja storitev javnih služb obračuna na podlagi dejanskih količin opravljenih storitev ter dejanskih stroškov, ki so ob tem nastali, pri čemer izvajalec običajno enkrat letno ugotavlja dejanske (obračunske) vrednosti ter jih primerja z ocenjenimi, to je t.i. predračunskimi vrednostmi. Če se ugotovi razlika med dejanskimi in ocenjenimi vrednostmi, se to upošteva pri izdelavi elaborata za naslednje obdobje. Če razlika med ocenjenimi in dejanskimi vrednostmi, s tem pa tudi razlika med potrjeno in obračunsko ceno presega deset odstotkov, se elaborat ponovno pošlje pristojnemu občinskemu organu v potrditev, sicer pa to ni potrebno. Uredba določa strukturo oz. elemente cene javne službe kot sledi:

a) **»ceno storitve« izvajanja javne službe kot variabilni del cene (CS)**, kjer gre za stroškovno lastno ceno dobave ene enote (npr. m³) javne storitve neposrednemu uporabniku in mora glede na sprejeto uredbo pokrivati vse dejanske lastne stroške, ki nastajajo z izvajanjem te storitve (LC). Ta del cene je za uporabnika variabilen in je odvisen od količine porabe javne dobrine (npr. dobavljene vode v primeru javne službe oskrba s pitno vodo v občini),

b) **»omrežnino« kot fiksni del cene izvajanja javne službe (OMR)** kot povračilo stroška izrabe javne infrastrukture, ki se uporabniku obračuna glede na priključek s katerim je uporabnik povezan z javno infrastrukturo oziroma infrastrukturno omrežje po katerem se mu dobavlja javna dobrina. Ta del cene je fiksni in predstavlja namenski vir za financiranje razvoja ter investicijskega vzdrževanja in obnavljanja omrežja po katerem se vrši izvajanje predmetne javne službe.

V skladu z navedeno Uredbo se cena za uporabnika oblikuje v višini, ki pokriva vse dejansko nastale stroške dobave javne dobrine po načelu »uporabnik/onesnaževalec« plača, poleg tega pa zagotavlja vir za osnovno obnovo ter razvoj infrastrukturnega omrežja. V preteklosti cena storitve, ki jo je plačal uporabnik, v mnogih primerih ni zadoščala za pokrivanje stroškov izvajanja dejavnosti, pri čemer je bil primanjkljaj viden predvsem v stalni praksi odpisovanja amortizacije v breme razvoja in obnove javne infrastrukture oziroma omrežja. V preteklosti je sicer bilo mogoče opisano anomalijo prevaliti v breme občinskega proračuna ali dejavnosti, sedanja pravila pa takšnega ravnanja ne dopuščajo, zato se mora omrežnina zbirati na posebnem kontu občinskega proračuna in namensko uporabiti za investicijsko vzdrževanje in razvoj infrastrukturnega omrežja. Model je danes zato precej jasn, transparenten, tako da vsi deležniki, tako uporabnik kot izvajalec ter tudi občina kot lastnik infrastrukture vedo kakšen del stroškov povzročajo in kakšen je njihov del bremena izvajanja dejavnosti predmetne javne službe in oskrbe z določeno javno dobrino. Danes nova ureditev tudi ne pozna več »razlikovanja« med posameznimi skupinami uporabnikov (torej med gospodarstvom in gospodinjstvi), kar pomeni, da se cena ne razlikuje. Namesto neposredne diferenciacije cene obstoječa zakonodaja napotuje na **»subvencioniranje« uporabnikov, ki niso gospodarski uporabniki** (za gospodarske uporabnike bi se namreč subvencioniranje smatralo kot nedovoljena pomoč in z vidika zagotavljanja konkurenčnosti trga ni dovoljena). S subvencioniranjem negospodarskih uporabnikov je tako mogoče del bremena neposredno iz uporabnika prenesti na občinski proračun, ki v ta namen oblikuje subvencijo kot posebno postavko v proračunu in z njo pokriva bodisi storitveni del cene bodisi omrežninski del cene. Glede na navedeno tako sedanja ureditev ne pozna več »razlikovanja« med posameznimi skupinami uporabnikov, pozna pa razlikovanje med posameznimi »upravičenci« do subvencije. Upravičenci do subvencije so glede na Uredbo lahko zgolj fizične osebe in tiste pravne osebe, ki opravljajo nepridobitno dejavnost oz. dejavnost javnega pomena.

Glede na navedeno, v nadaljevanju prikazujemo izračun kalkulativnih elementov cene izvajanja lokalne gospodarske javne službe oskrba s pitno vodo v Občini Lovrenc na Pohorju, po metodologiji in sistemu kot ga predvideva Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur.l.RS, št.87/12,109/12, 76/17 in 78/19 in 44/22-ZVO-2), pri čemer se kot že navedeno, dejanska cena, ki bremeni končnega uporabnika, določi v okviru določitve deleža subvencije, ki jo občina nameni pokrivanju razlike do polne cene izvajanja javne službe. V skladu z Uredbo je končna cena dobave javnih storitev uporabnikom (CENA GJS) v grobem sestavljena iz stroškov izvajanja storitev glede na izkazane lastne stroške izvajalca (LC), stroškov omrežnine (OMR), ki predstavljajo nadomestilo za uporabo omrežja po katerem se vrši javna služba in vsebuje stroške amortizacije (AM) infrastrukture, povečane za stroške zavarovanja (ZAV) in financiranja infrastrukture (FININFRA) ter iz morebitne okoljske in drugih dajatev (OD) in morebitnih stroškov odškodnin (ODSK) za služnost in škodo povezano z omrežjem oz. javno infrastrukturo:

$$\text{CENA GJS} = \text{LC} + \text{OMR} + \text{OD} \quad (1)$$

$$\text{OMR} = \text{AM} + \text{ZAV} + \text{FININFRA} + \text{ODSK} \quad (2)$$

Posamezni glavni segmenti cene storitve, se na računu izkazujejo ločeno, in sicer tako da je iz kalkulacije razvidno, kolikšen del skupne cene odpade na posamezen segment, pri čemer se OMR obračunava glede na število in kapaciteto priključkov s katerimi so uporabniki priključeni na omrežje. Ob tem, kot že navedeno, ločimo t.i. predračunsko (ocenjeno) ceno, ki temelji na predvidenih stroških in količinah javne storitve in t.i. obračunsko ceno, ki se določi za nazaj na podlagi dejanskih vrednosti obdobja. Na tej podlagi se enkrat letno opravi uskladitev z dejanskimi vrednostmi. Uredba v svojem 9. členu poleg strukture cene, določa tudi da se naj izdelovalec elaborata pri izračunu cene zgleduje po t.i. primerljivih območjih, prav tako pa v tem členu zakonodajalec določa, da se pripravi primerjava nekaterih ekonomskih kazalcev izvajalca s povprečjem panoge (pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti, gospodarnost poslovanja, dobičkovnost poslovanja) – razvidno iz poglavja 2.2. v nadaljevanju.

Tabela 1: Analiza predračunskih in obračunskih vrednosti (9.čl. Uredbe) za preteklo obdobje - 2022

Predračunska količina 2022	Obračunska količina 2022	Odmik v m ³
97.000 m ³	97.081 m ³	+81 m ³
Predračunski stroški 2022	Obračunski stroški 2022	Odmik v €
64.630 €	69.839 €	+5.209 €
Predračunska cena 2022	Obračunska cena 2022	Odmik v €/m ³
0,6663 €/m ³	0,7194 €/m ³	+0,0531 €/m ³
Razlika med predračunsko/potrjeno in obračunsko ceno storitve		+7,97%

Pojasnilo odmkov obračunske cene od predračunske in od potrjene cene za preteklo obdobje:

Kot je razvidno iz Tabele 1 zgoraj so bile predračunske vrednosti izvajanja dejavnosti predvidene v nekoliko drugačni višini kot tiste ob zaključku poslovnega leta (t.i. obračunske vrednosti). Obseg dobavljene vode je bil ustrezno načrtovan, saj je bil zabeležen odmik od prvotno predvidenih zgoj v višini 0,08% oziroma v absolutnih vrednostih za +81 m³. V letu 2022 so bili realizirani nekaj višji obračunski stroški od načrtovanih, ki so bili predvideni v višini 64.630 €, realizirani pa za +5.209 € oz. za 8,06% višji. Glede na to je prišlo tudi do manjšega odmika v predračunski ceni na enoto, glede na realizirano obračunsko ceno, in sicer za +0,0531 €/m³ oz. za +7,97%, kar pa je še vedno znotraj dovoljenega območja 10%. Knjigovodske evidence pokažejo, da so bili realizirani stroški nekaj višji predvsem v segmentu »storitev«, in sicer za +3.322 €, stroški dela pa za +1.060 € oz. +13,3%, glede na planirane v predhodnem letu. V okviru pridobljenih podatkov in analiz gibanja stroškov preteklega leta ter gibanja ekonomskih spremenljivk v okolju, smo v nadaljevanju pripravili izračun predračunskih količin, stroškov in cen za tekoče leto, pri čemer smo upoštevali realizirane stroške v preteklem letu, vključno s prilagoditvijo pričakovanih količin in števila odjemalcev, ki so variabilni kategoriji in so zato projekcije zaokrožene.

2. Cena storitve izvajanja javne službe oskrba s pitno vodo (VOD) – vodarina v letu 2023

Cena storitve izvajanja javne službe oskrba s pitno vodo (VOD), predstavlja variabilni del cene izvajanja javne službe in se uporabnikom zaračunava glede na obseg dobavljene vode – *vodarina*. Obračunska enota je m³, cena pa zajema stroške, ki jih je mogoče povezati z opravljanjem storitev te javne službe in vključuje vse skupine stroškov, ki jih določa 8. odst., 16. čl. *Uredbe*, načeloma pa so to (LC – lastna cena); neposredni stroški materiala in storitev, neposredni stroški dela, drugi neposredni stroški, posredni proizvodjalni stroški, ki vključujejo tudi del amortizacije poslovno potrebnih osnovnih sredstev ter splošni stroški nabavno-prodajne in upravne funkcije, morebitni stroški financiranja, ipd. Ob tem naj navedemo, da gre za rekalkulacijo cene, ki je bila prvič uvedena po novi uredbi v letu 2013. *Uredba* v okviru oblikovanja cen loči med t.i. *predračunsko ceno za tekoče leto* in t.i. *obračunsko ceno izvajanja storitev*. Predračunska cena temelji na ocenjenih vrednostih stroškov in ocenjenem obsega izvajanja javne službe ter kot taka nadomešča ceno, ki bo temeljila na dejanskih vrednostih tekočega obdobja - ki so t.i. *obračunske vrednosti* določenega obdobja. Glede na četrty odstavek 21. člena *Uredbe*, *izvajalec določi za tekoče leto ocenjeno predračunsko vrednost cene, posledično pa potem naslednje leto ugotovi dejansko stanje in opravi poračun*. V tem okviru je potrebno razumeti tudi ocenjene vrednosti stroškov in količin za tekoče leto. V Tabeli smo prikazali vrednosti za preteklo obdobje in ocenili vrednosti izvajanja dejavnosti za tekoče leto, na podlagi katere se oblikuje **»predračunska cena«** izvajanja, ki pa bo po izteku tekočega obdobja korigirana z dejanskimi vrednostmi in posledično določena t.i. **»obračunska cena storitev«** izvajanja.

Tabela 2: Pretekle, obračunske, predračunske in predvidene vrednosti izvajanja javne službe VOD¹

	v €	2021	2022*	2022**	PR-VOD***
Neposredni stroški izvajanja storitev – materialni		6.832	6.700	7.527	7.500
Neposredni stroški izvajanja storitev – storitve		48.831	47.900	51.222	52.760
Neposredni stroški izvajanja storitev – delo		8.821	7.980	9.040	9.339
Neposredni stroški izvajanja storitev – amortizacija*		400	400	400	400
Skupaj proizvodjalni stroški (PS)		64.884	62.980	68.189	69.999
Posredni (splošni) stroški izvajanja storitev (SS)		1.650	1.650	1.650	1.650
Skupaj stroški GJS oskrba s pitno vodo (SK)		66.534	64.630	69.839	71.649
Lastna cena (LC) na enoto opravljene storitve (€/m ³)		0,6873	0,6663	0,7194	0,7371
Količina obsega izvedene storitve v m ³		96.806	97.000	97.081	97.200

*predračunska cena / **obračunska cena / *** predračunska cena 2023

Kot je razvidno iz Tabele 2, se glede na gibanje stroškov v preteklosti in glede na pričakovane stroške v tekočem obdobju ter glede na predvideno količino opravljene storitve, pričakuje in zato predlaga za tekoče leto izvajanja storitev, **»predračunska cena« v višini 0,7371 €/m³**, kar je nekoliko več kot znaša obračunska lastna cena storitve iz leta 2022. Razlika gre predvsem na račun predvidene nekoliko višje postavke obsega storitev, ki se načrtuje za tekoče leto. Predračunska cena se lahko, podobno kot v preteklih letih, subvencionira, v kolikor bo občinski svet sprejel tak sklep.

¹ Ob tem naj navedemo tudi podatke o t.i. primerljivih območjih, glede na analize MOP, kjer vidimo, da znaša povprečna obračunska cena GJS oskrbe z vodo za občine z manj kot 3.500 prebivalci, s povprečno gostoto nad 6, nekje okoli 0,7334, zaračunana pa okoli 0,6792 €/m³, kar pomeni, da je strošek oskrbe s pitno vodo v občini Lovrenc še vedno nekaj pod povprečjem vseh občin v primerljivi kategoriji (MOP, 2014). Podatki so sicer iz leta 2014, vendar MOP do sedaj še ni objavil novih posodobitev, zato primerjava ostaja iz navedenega obdobja.

2.1. Primerjava cene vodarine s primerljivimi območji (9.čl. Uredbe)

V skladu z Uredbo na tem mestu navajamo tudi podatek o t.i. primerljivih območjih, kot to zahteva *Uredba* v svojem 9. členu. Glede na analize MOP (MOP 2014, ko je bila pripravljena zadnja študija o primerljivih območjih in je javno dostopna) vidimo, da znaša:

- povprečna obračunska cena GJS oskrbe s pitno vodo za občine z manj kot 3.500 prebivalci in s povprečno gostoto prebivalstva nad 6 okvirno 0,7334 €/m³
- zaračunana cena GJS oskrbe za občine z manj kot 3.500 prebivalci in s povprečno gostoto prebivalstva nad 6 okvirno 0,6792 €/m³,
- kar pomeni, da je strošek oskrbe s pitno vodo v občini Lovrenc na Pohorju, v predlagani višini 0,7371 €/m³ za leto 2023, nekako v okvirih povprečja občin v primerljivi kategoriji.

2.2. Primerjava uspešnosti izvajalca javne službe s povprečjem panoge E36 (9.čl. Uredbe) * leto 2022

Kazalnik	Izvajalec GJS	Povprečje panoge E36	Indeks RO/panoga
Pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti	1,17	1,22	1,11
Gospodarnost poslovanja	0,95	1,02	0,93
Povprečna mesečna plača na zaposlenca v €	1.752	1.830	0,96

Pospešeni koeficient likvidnosti (pokritost kratkoročnih obveznosti)

$(\text{kratkoročna sredstva} + \text{AČR} - \text{zaloge}) / (\text{kratkoročne obveznosti} + \text{PČR})$

Kazalnik pokaže ali najbolj likvidna sredstva zadoščajo za pokrivanje kratkoročnih obveznosti z namenom ugotavljanja plačilne sposobnosti oz. likvidnosti izvajalca. Če je vrednost kazalnika večja od 1 potem ima izvajalec dovolj likvidnih sredstev za pokrivanje kratkoročnih obveznosti.

Gospodarnost poslovanja = prihodki/odhodki

Kazalnik gospodarnosti (celotne) odraža ekonomičnost poslovanja s prikazom intenzivnosti odmika prihodkov od odhodkov. Izvajalec je bolj uspešen, če je vrednost kazalnika večja od 1 in manj uspešen v kolikor je vrednost manjša od 1. Gre za izkazovanje presežka prihodkov nad odhodki.

Povprečna mesečna plača na zaposlenega

Kazalnik prikazuje povprečno mesečno plačo oz. stroške dela na zaposlenega pri izvajalcu.

3 Določitev vrednosti omrežnine za izrabo javne infrastrukture v letu 2023

Glede na navedena izhodišča iz predhodnih točk besedila in v skladu z *Uredbo* ter pravili finančne in računovodske stroke, smo v nadaljevanju ocenili še ustrezno vrednost *fiksne dela cene, to je t.i. »omrežnine«, krajše »OMR«* za tekoče leto. Uredba omrežnino opredeljuje kot fiksno kategorijo končne cene javne službe, ki vključuje (6. odst., 16. čl. Uredbe): stroške amortizacije ali najema osnovnih sredstev in naprav, ki so javna infrastruktura, stroške zavarovanja infrastrukture javne službe, stroške odškodnin, ki vključujejo odškodnine za služnost, povzročeno škodo povezano z gradnjo, obnovo in vzdrževanjem infrastrukture javne službe in odhodke financiranja v okviru stroškov omrežnine, ki vključujejo obresti in druge stroške, povezane z dolžniškim financiranjem gradnje ali obnove infrastrukture javne službe. Omrežnina se določi na letni ravni in se obračunava glede na zmogljivost priključkov, določenih s premerom vodomera, skladno s preglednico iz 17. čl. Uredbe, izračuna pa se tako, da se vsota vseh stroškov deli z vsoto faktorjev omrežnine na vodomernih, tako dobljeni količnik pa se v nadaljevanju pomnoži s faktorjem omrežnine glede na premer obračunskega vodomera.

I. Izhodišče: Vrednost in obseg vodovodnega omrežja v občini Lovrenc na Pohorju v 2023

Omrežje za oskrbo s pitno vodo v občini Lovrenc na Pohorju – stanje ob popisu	
Dolžina omrežja (v m)	67.000
Število vodnjakov in prečrpalnih postaj	6+3
Število hidrantov	97
Število priključkov (DN)	979
- od tega gospodarstvo	40
- od tega negospodarstvo	939
Ocena obsega dobavljene vode (v m ³)	cca. 97.200
Vrednost omrežja – v lasti Občine Lovrenc (v €)	3.049.604

Na področju vodovodnega omrežja ima občina danes razvejano mrežo cevi, vodnjakov, hidrantov in črpalnih postaj, ki skupaj tvorijo omrežje dolgo okoli 67 km. Omrežje je bilo nazadnje dograjeno pred nekako 7 leti, ko se je aktivirala investicija v izgradnjo dodatnih odsekov vodovodnega omrežja in pripadajočih naprav, kot del širše operacije »Medobčinski projekt vodooskrbe za naselja Smolnik, Fala, Ruta in Činžat« in »Medobčinski projekt vodooskrbe – II. faza Lovrenc na Pohorju« (v nadaljevanju I. in II. faza vodovoda). Investicijo je občina izvedla skupaj z Občino Ruše, pri čemer je bilo zgrajenega v prvi fazi 12,2 km vodovodnega cevovoda in dva objekta. V občini Lovrenc je bilo izvedenih 27 novih hidrantov. Za vodovodno omrežje izgrajeno skozi prvo fazo izgradnje je bilo izvedenih nekaj novih priključkov in priključenih preko 50 odjemalcev, pri čemer se je predvidelo, da se bo v prihodnje postopno priključevalo na omrežje še več dodatnih uporabnikov, kar razbremenjuje obstoječe uporabnike. S pitno vodo se tako danes oskrbujejo naselja Ruta, Činžat in Kumen, vrednost investicije pa je skupaj z drugo fazo, ki se je zaključila pred nekaj leti znašala skoraj 2 mio €. Vse navedeno pomeni, da je danes skupna vrednost omrežja občine Lovrenc na Pohorju okoli 3 mio €, nanjo pa se je do danes priključilo 979 odjemalcev. V letu 2023 se načrtuje postopno povečanje števila priključkov (do cca. 10), kar bo za malenkost zopet razbremenilo obstoječe uporabnike in amortizacijo porazdelilo med večje število uporabnikov.

II. Izhodišče: povprečna letna vrednost amortizacije kot dela omrežnine

Na podlagi podatkov o nabavni vrednosti infrastrukture namenjene izvajanju dejavnosti oskrbe s pitno vodo in dodatnih priključkov novih uporabnikov na omrežje, smo v skladu z Uredbo izračunali amortizacijske vrednosti v okviru amortizacijskih stopenj kot jih za infrastrukturne objekte in naprave predvideva *Uredba* ter določili skupno vrednost amortizacije (AM) za tekoče leto izvajanja javne službe v višini 84.140 €. Glede na leto 2013, ko je bila prvič potrjena vrednost omrežnine, kot fiksnega dela cene izvajanja javne službe oskrbe s pitno vodo, se je tako vrednost letne amortizacije, ki jo je potrebno obračunati uporabnikom oz. subvencionirati, povečala iz predhodnih 17.380 € na sedanjih 84.140 €. Po drugi strani ugotavljamo, da se je število priključkov povečalo, in sicer iz predhodnih 761 priključenih na sedanjih 979 priključenih (torej za 219 novih priključenih uporabnikov). Navedeno dejstvo daje vedeti, da bo v prihodnje najverjetneje število še naraščalo, s tem pa bo prišlo tudi do zniževanja vrednosti omrežnine za posamezni priključek, saj število na novo priključenih pomeni zniževanje bremena skupne omrežnine na priključek. Kljub temu pa bi morale število priključenih bistveno porasti, če bi želeli doseči bistveno zmanjšanje le te in da bi uravnesili porast vrednosti vodovodnega omrežja (če bi želeli ohraniti omrežnino na enaki ravni, bi se glede na povečanje vrednosti omrežja, število priključkov moralo skoraj podvojiti). Povečanje vrednosti omrežnine glede na leta pred aktivacijo investicije je bilo pričakovano in običajno prizadene vse občine, ki izgradijo novo infrastrukturno omrežje, saj je slednje zaradi tega amortizacijsko bolj obremenjeno, prav tako pa običajno še nepopolno izkoriščeno z vidika možnosti novo priključenih uporabnikov. S tega vidika je pričakovati, da se bo vrednost omrežnine na enoto v prihodnjih letih še postopno spuščala, saj bo prišlo do priključitve novih uporabnikov na obstoječi sistem, s tem pa se bo zmanjševala tudi letna vrednost omrežnine na priključek.

III. Izhodišče – strošek financiranja in zavarovanja javne gospodarske infrastrukture

V okviru določitve izhodiščne vrednosti omrežnine je mogoče kot priznan element uvrstiti tudi morebitne stroške financiranja in zavarovanja infrastrukture. Glede na pridobljene podatke, ni na obstoječo javno infrastrukturo vezan noben dolžniški instrument, zato smo za tekoče leto izvajanja dejavnosti predvideli stroške iz tega naslova v višini 0 €. Stroškom amortizacije pa smo dodali še element zavarovanja omrežja v ocenjeni višini 1.052 € oziroma okoli 0,03% skupne vrednosti omrežja.

Glede na navedena izhodišča v točkah od I.-III. , so tako v tabeli v nadaljevanju prikazane omrežnine (OMR) za posamezne priključke s katerimi so uporabniki priključeni na omrežje. *Skupni zbir vseh omrežnin, pobranih na območju občine pa predstavlja vir za vsa investicijska dela na predmetnih infrastrukturnih objektih in napravah.* V okviru svojih zmožnosti se lahko občina odloči za subvencijo omrežnine uporabniku, ki ne izvajajo pridobitne dejavnosti.

Tabela 3: OMREŽNINA (OMR) PRIPADAJOČA INFRASTRUKTURI - VODOVOD - OBČINA LOVRENC NA POHORJU – leto 2023

OMREŽNINA (OMR) PRIPADAJOČA INFRASTRUKTURI - VODOVOD - LETO 2023								
PRIKLJUČEK (DN)	PRETOK (m3/h)	FAKTOR OMR	ŠT PRIKLJUČKOV (DN)	ŠT DN x FAKTOR OMR	OMR na priključek (€/mesec)	OMR – skupaj (€/mesec)	OMR – skupaj (€/leto)	
DN ≤ 20	3	1,00	925	925	6,3500	5.873,75	70.485,00	
20 < DN < 40	5	3,00	51	153	19,0500	971,55	11.658,60	
40 ≤ DN < 50	7	10,00	1	10	63,5000	63,50	762,00	
50 ≤ DN < 65	12	15,00	2	30	95,2500	190,50	2.286,00	
65 ≤ DN < 80	30	30,00	0	0	190,5000	0,00	0,00	
80 ≤ DN < 100	100	50,00	0	0	317,5000	0,00	0,00	
100 ≤ DN < 150	150	100,00	0	0	635,0000	0,00	0,00	
DN ≤ 150	300	200,00	0	0	1.270,0000	0,00	0,00	
SKUPAJ			979	1.118		7.099,30	85.191,60	
OMREŽNINA SKUPAJ					85.191,60			
OMREŽNINA ZA F= 1,00 / LETO					76,2000			
OMREŽNINA ZA F= 1,00 / MESEC					6,3500			

OMR (VOD) v €/leto	OMR – uporabniki – občina
ŠT DN x FAKTOR OMR	100,00%
vodovod / strošek amortizacije	84.140,04 €
stroški zavarovanja	1.051,58 €
stroški financiranja in odškodnin	0,00 €
Skupaj stroški OMR_vodovodni sistem	85.191,60 €

4 Simulacija finančnih učinkov za uporabnika in občino v primeru subvencioniranja

V nadaljevanju je prikazana še simulacija polne in morebitne subvencionirane cene za »povprečnega (cca. poraba 12 m³ na mesec)« uporabnika. Glede na navedbe v predhodnih točkah je sedanja cena t.i. predračunska cena in zajema načrtovane količine. Obračunsko ceno in dejanske količine za tekoče leto smo prikazali v Tabeli 1 in 2 na predhodnih straneh tega elaborata, prav tako smo tam prikazali veljavno potrjeno ceno izvajanja storitev preteklih let. Prikazana predračunska cena, kot že povedano tudi ni nujno zaračunana cena storitve, saj se slednja zmanjša za morebitne subvencije, razlika med potrjeno in zaračunano ceno pa v tem primeru bremeni proračun občine.

Simulacija učinkov za uporabnika (primer: poraba 12 m³/mesec) – oskrba z vodo (VOD) v €

VODARINA - VODOOSKRBA	m ³	Cena/enoto	Skupaj*	
cena storitve - vodarina	12	07371	8,8456	
omrežnina na priključek	DN ≤ 20	6,3500	6,3500	SUB-OMR**
Skupaj cena - subvencija 0,0%			15,1956	15,1956
Skupaj cena - subvencija 25%			11,3967	13,6081
Skupaj cena - subvencija 50%			7,5978	12,0206
Skupaj cena - subvencija 75%			3,7989	10,4331
Skupaj cena - subvencija 100%			0,0000	8,8456

* subvencionira se storitev in omrežnina, ** subvencionira se zgolj omrežnina

Glede na simulacije znaša tako izhodiščna vrednost **polne cene** za oskrbo s pitno vodo (storitev in omrežnina) cca. 15,2 €+DDV mesečno. V primeru da se občina odloči in uporabnikom subvencionira polno ceno javne službe, se cena ustrezno zniža. Za razliko do polne cene mora občina zagotoviti sredstva v proračunu, ki smo jih približno ocenili v Tabeli 4, končni znesek pa je odvisen od višine subvencije in količine storitve (količina vode v m³ in obsega DN priključka).

10

Tabela 4: Ocena potrebnih sredstev v proračunu za subvencioniranje v letu 2023 - VOD

Subvencija za GJS oskrba s pitno vodo v €/leto			
Stopnja subvencije	Subvencija storitve	Subvencija omrežnine	Subvencija – SKUPAJ
0%	0	0	0
25%	16.991	18.754	35.745
50%	33.982	37.509	71.490
75%	50.973	56.263	107.235
100%	67.963	75.017	142.980

Poudariti je potrebno, da občina nima pristojnosti spreminjati metodologije za oblikovanje cene storitev kot jo določa Uredba, ima pa pristojnost določiti višino morebitne subvencije za posamezno kategorijo cene. Glede na to predlagamo, da se občinski svet opredeli o predlogu v skladu z navedenimi izhodišči in zmožnostmi občinskega proračuna za tekoče leto².

²Dokument je utemeljen in pripravljen na podlagi vstopnih podatkov, ki jih je podal naročnik, ki tudi odgovarja za točnost podatkov, pripravljavec gradiva pa s tem omejuje svojo odgovornost za pripravo tega gradiva.